

INGEZONDEN.

De redactie behoudt zich voor, ter bevordering van spoedige plaatsing der stukken, zoo noodig eenige bekorting aan te brengen.

BAARMOEDERKANKER.

Naar aanleiding van de klinische les van WIJSENBEEK een enkel woord ten gunste der hormonen.

Een even nauwe chemische verwantschap als tusschen hormonen en carcinogene stoffen bestaat er tusschen beide en de groep der sterinen (hiertoe behoort vitamine D, cholesterine; sterinen zijn bestanddeelen van elke cel). Al deze phenanthreen-derivaten verschillen alleen in zijketen; additie of verlies van hydroxylgroep of H-atoom verandert het carcinogene of oestrogene karakter (dit ontstaat of gaat verloren). DODDS kon in het laboratorium deze omzetting tot stand brengen en acht gewone lichaamcellen onder bijzondere omstandigheden hiertoe in staat; hierin ziet hij de kern van het carcinoomvraagstuk; de cellen spelen een actieve rol; een overzicht vindt men in het Septemhernummer van de *Quarterly Biological Review*. Dr. WIJSENBEEK beperkt de chronische prikkeling uit mamma en uterus; waarom zouden echter de vulva, vagina, ureter en pelvis renis, die door groote doses follikelhormoon hypertrophieeren, hiervoor niet gevoelig zijn? Men moet zich bij deze passieve opvatting der prikkeling verbazen, dat iedere zieke niet in eens vol carcinoom zit. Toch is dit meestal tot één orgaan beperkt. Spelen de cellen van dit orgaan een actieve rol in den zin van DODDS? Wij zijn weer teruggekeerd tot de vraag, wat een cel tot carcinomateuse cel maakt. Mij schijnt de oplossing nog ver te liggen; echter voordat deze gevonden is, is het onbillijk om de hormonen alleen scheef aan te zien en niet de in het geheele lichaam aanwezige sterinen; om tot carcinogene stof te worden zijn bij beide nog omzettingen noodig. Wie, en onder welke omstandigheden, verricht die omzettingen?

Amsterdam, 25 October 1937.

R. SCHUURMANS.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

PRAAG. — **Leervakken, ook voor aanstaande artsen.** Als *verplichte* vakken zullen bij het hooger onderwijs in Czecho-Slowakije worden ingevoerd „de beginselen der staatsverdediging, namelijk lichte atletiek, boksen of zelfverdediging. Voor de dames: lichte atletiek, zwemmen en andere sport”. (*Münch. med. Wochenschr.*, 24 Sept.)

HONGARIJE. — **Bestrijding der malaria.** In het comitaat Zala wordt een inrichting voor malaria-onderzoek opgericht. Graaf ANDRÁSSY heeft op zijn landgoederen gebouwen ter beschikking gesteld, waar de bevolking zich kan laten onderzoeken. Aan onvermogenen worden de noodige geneesmiddelen kosteloos verstrekt. Waterloopen worden op anopheles onderzocht. Worden deze gevonden, en is het niet mogelijk, ze langs scheikundigen weg te vernietigen, dan worden de wateraderen drooggelegd. (*Münch. Med. Wochenschr.*, 24 Sept.)

CHICAGO. — **Ontsmetting der lucht door stralen.** De chirurg HART te Chicago heeft, naar aanleiding van het feit, dat bij alle aseptische maatregelen toch nog wel wondbesmetting bij operatie voorkomt — die hij toeschrijft aan staphylococcen, door de omstanders verspreid, in zijn operatiekamer een lamp doen aanbrengen, welke bactericide stralen uitzendt, welke de omgeving der operatiewonde tot op 8 voet afstand van staphylococcen bevrijden en voor de huid en de wond onschadelijk zijn. De fabrikanten hebben de inrichting der lamp niet publiek gemaakt. *The Brit. med. Journ.* van 9 October stelt de vraag of dit ongetwijfeld zeer dure toestel wel noodig is, en of niet op eenvoudige wijze de gewenschte mate van steriliteit van de lucht zal kunnen worden bereikt.

PARIJS. — **Gezondheidspas.** Volgens een bericht in *Bruxelles-Médical* van 17 October is het in Frankrijk dan toch gekomen tot den „papieren Lazarus-